

Mesterprogram bemutatása

Mesterprogramom címe:

Összefoglaló gyűjteményes szolfézs alapvizsga munkatankönyv szerkesztése a zeneiskolák 4-6. osztálya számára

Mesterprogramom alapvető célja az alapfokú zeneoktatásban a szolfézs, kötelező tárgyi művészeti alapvizsgára való felkészülés támogatása, segítése egy gyűjteményes kiadvánnyal.

A több mint 20 éves zeneiskolai munkám során – s a 2009-ben bevezetésre került kötelező művészeti alapvizsgák óta – számos csoportot, növendéket készítettem fel szolfézs művészeti alapvizsgára. Intézményünk Helyi Tantervének elkészítésében aktívan részt vettem, a művészeti alapvizsga követelmények NAT alapján történő helyi szintű kidolgozásának részese, fő irányítója voltam. Napi gyakorlatomban azt tapasztaltam, hogy kevés – vagy szinte nincs is olyan kiadvány – mely a fontosabb alapvető zeneelméleti-, szolfézs-, népzenei-, formatani-, zenetörténeti ismereteket egybegyűjtené, s a növendékek felkészülését – és egyben a tanárok munkáját is – kellő képen támogatná. Mindezen ismeretek alapos összefoglalásához 7-8 tankönyv, kiadvány együttes használata szükséges, mely a tanári felkészülő munkát nagyban nehezíti, s a tanulóktól sem várható el, hogy minden rendelkezésükre álljon. Ezt a hiány szeretném pótolni, s egy összefoglaló kiadványt szerkeszteni a szolfézs alapvizsgára készülő zeneiskolásoknak.

A programhoz kapcsolódó három fő céloim és indoklásaik:

1. Személyes céljaim:

Szolfézstanárként személyesen érintett vagyok a fentiekben leírt problémában. Jómagam legalább 6-7 tankönyvet, zenei kiadványt, kottát használok az alapvizsgára készülő szolfézs csoportjaimnál. Rendkívül fontosnak tartom, hogy ebben az évben – mely után útjára bocsájtjuk tanulóinkat, s nem kötelező a továbbiakban szolfézst tanulniuk – egy összegző tudás birtokába jussanak. Több éves **feltáró-elemző munkám** rávezetett arra, hogy – többek között – nem hagyható el alapfok 3. évfolyam végeztével a népzene, a magyar népdalkincs további, mélyebb szintű megismerése, nem maradhat el alapfok 4-5. évfolyamon a nehezebb, díszített dallamok megismerése. Sajnos a leggyakrabban használt szolfézs tankönyvek 4-5. évfolyamon már csak a formatani, klasszikus zenei, zeneirodalmi területre fókuszálnak. Szintén hiányosságnak érzem, hogy a tankönyvek elméleti összefoglaló jellege nem adott – sem a 4-5. évfolyamon, sem a korábbi években. Így egy tanuló azt kézbe fogva csak tanári segítséggel, tanári magyarázattal boldogul vele. Természetesen nem célokom, hogy tanári segítség nélkül egymaga dolgozzon a gyermek egy tankönyvből, de egy-egy fogalom, zenei kifejezés leírásával, példákon való bemutatásával, gyakorlati példák, feladatsorok megoldásával egy téma világosan körül járható és megértethető. Célokom továbbá – mindamelllett, hogy több év tudását összerendezni kívánó gyűjteményt tervezek –, hogy megmaradjon a gyerekek érdeklődése, lelkesedése, motiváltsága. Úgy gondolom, a fogalmak megértését célzó feladványokkal, rejtvényekkel, játékos feladatokkal, és vidám rajzok segítségével ez életkorukhoz kötődően megoldható.

2. Szakmai közösségemhez, intézményemhez kapcsolódó szakmai céljaim:

Intézményemben három pedagógus tanítja a szolfézst, mint kötelező tárgyat a zeneiskolás tanulóknak. Mondhatni, szűk kis közösség vagyunk. Fontosnak tartom azonban, hogy ne csak szolfézs szakos kollégámmal – hanem az intézmény zeneművészeti ágán tanító hangszeres tanárokkal is együttműködjek. A zenetanulásban egy gyermeknek sosem a szolfézstanulás a célja, és nem is kell, hogy az legyen. Minden gyermek arra vágyik, hogy egy hangszert meg tudjon szólaltatni, hogy a húrok engedelmeskedjenek az ujjainak, a billentyűkön magabiztosan suhanjon a keze és virtuóz dobos váljon belőle. Véleményem szerint mindig a hangszertanulás a fő cél, és a szolfézs ehhez kell, hogy biztos alapot adjon a gyermekeknek. Mi vagyunk az eszköz. Az együttműködés nagyon fontos ezért az elméleti és hangszeres tanárok közt. Szeretném, ha a tervezett gyűjteményes szolfézs kiadványomról – még a készülés folyamatában

– hangszeres kollégáim szakmai véleményét mondanának a saját hangszerük, tanítási módszerük alapján. Ily módon **tudásmegosztó tevékenységem** is előtérbe kerül. Fontosnak tartom, hogy minden hangszer igényei, speciális adottságai is valamely szinten megjelenjenek a tervezett gyűjteményben.

3. Mesterpedagógus tevékenységemmel kapcsolatos céljaim meghatározása:

Mesterpedagógusként a **fejlesztő innovatori** területet választottam magamnak. Úgy érzem, az elmúlt 25 évben számtalan alkalommal bizonyítottam, hogy vezetői kompetenciáim, személyiségem alkalmas arra, hogy nagyobb volumenű pályázatokat, projekteket, rendezvényeket az elgondolástól a lebonyolítást követő elemző értékelésig végig tudjak vezetni. Szakmai munkámban mindig az újat, a motiválót, a plusz lehetőségeket kerestem – és keresem ma is. Légyen az egy nagyobb rendezvény lebonyolításának anyagi forrásteremtése pályázatírással, vagy egy új szakmai csoport létrehozása, vagy egy újabb, motiválóbb eszköz egy ismeretanyag elsajátíttatásához. Egy tananyag megtanításához sokféle eszközt használok, módszereimet évről évre – már csak a magam megújítása céljából is – gazdagítom, fejlesztem, újakkal egészítem ki. Szolfézsóráimon a zenei kirakók, kártyajátékok, társasjátékok mellé jó néhány éve belépett a digitális világ. Én magam is készítek digitális feladatsorokat, de használom szívesen a Musicators, vagy a learningapp programok zenei feladatsorait. Mindkét felületen regisztrált felhasználóként saját készítésű feladataim is vannak. Természetesen nem gondolom, hogy a mai gyerekeknek már csupán a digitális feladatok jelentik a kihívást, csak azok motiválnák őket. A digitális tartalmak zeneórán való túlhangsúlyos megjelenését nem tartom jónak. A mai generáció már beleszületett a digitális világba, ami nekünk tanulási folyamat, az nekik természetes. Digitális eszközök használatában villám gyorsan le tudnak körözni bennünket. Mindennek ellenére azt gondolom, hogy egy-egy ilyen feladattal motiválhatjuk őket, színesebbé tehetjük az órát, de ez a tanórának csak egy kis részét jelentheti. Nem tartom jónak, ha ez uralja a 45 percet.

Sajnos a Covid megjelenésével ez az arány az online oktatás időszakában bizony felborult és a személyes találkozások hiányát a zeneoktatásban is megszenvedték a gyerekek. Nincs az a digitális csoda-feladat, mely pótolná az együtt éneklés örömét...

Látom, tapasztalom, hogy kortól függetlenül lelkesen fogadják, ha a hangközök, hangnemek gyakorlása labdadobással történik órán – mely játék ugyan, de mégis rendkívüli módon

rászoktatja őket a gyors válaszadásra, gyors gondolkodásra, a tanult dolgok villámgyors ismétlésére, felidézésére. Azt gondolom, hogy a fejlesztés, a megújulás a lételemem, belső igényem van rá, ezért a **fejlesztő innovátori tevékenység** választása természetes volt számomra.

A programom időbeni tervezése:

A Mesterprogram általános tervének hosszú távú megvalósítási időszaka:

2021. január 1. - 2026. január 1.

A Mesterprogram első résztervének rövidtávú megvalósítási időszaka:

2021. január 1. - 2023. június 30.

A Mesterprogram második résztervének rövidtávú megvalósítási időszaka:

2023. július 1. - 2026. január 1.

Kovács Gabriella

szolfézs tanár - mesterpedagógus